

WAT IS DE HUIDIGE STAND VAN ZAKEN ROND

PLATFORMWERK IN VLAANDEREN EN IN BELGIË ?

Heb jij weleens voor een platform gewerkt? Platformwerk is werk dat via een digitaal platform wordt georganiseerd. Data en algoritmes spelen een grote rol bij bedrijven in de platformeconomie, bijvoorbeeld voor het toewijzen van werk of het beoordelen van prestaties op basis van klantbeoordelingen. In deze [brAlnfood](#) gaan we dieper in op platformwerk in Vlaanderen en België, en de uitdagingen die deze vorm van werkorganisatie met zich mee brengt.

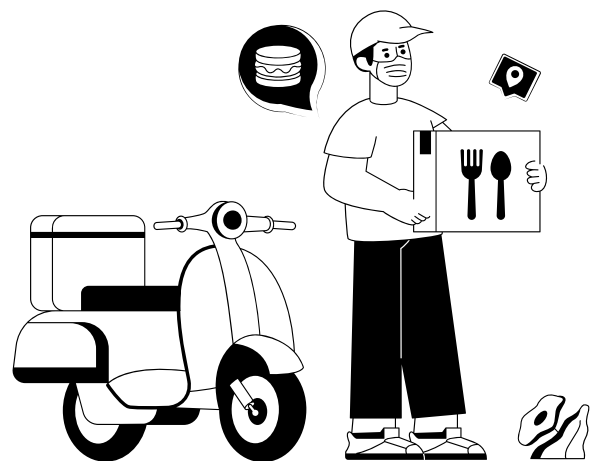
PLATFORMWERK IN VLAANDEREN EN IN BELGIË

Er is een **enorme diversiteit aan platformwerk**, van het bezorgen van maaltijden tot het aanbieden van bijles en klusjes en het verkopen van goederen. Volgens [cijfers van Statbel](#) werkten 84.000 Belgen tussen 15 en 64 jaar minstens een uur voor een digitaal platform in 2022. Van deze mensen heeft 54,2% minstens een diploma van hoger onderwijs en werken zij voornamelijk onder het zelfstandigenstatuut.

Er zijn ook veel platformwerkers die onder het **regime van de deeleconomie** vallen, met specifieke bijzonderheden over rechtszekerheid, een jaarlijks maximumbedrag, de combinatie met sociale en werkloosheidsuitkeringen, etc. Als je als platformwerker hier geen rekening mee houdt, kan dit administratieve problemen tot gevolg hebben.

De [motivaties voor platformwerk](#) lopen uiteen: meer flexibiliteit, extra bijverdienen, uit noodzaak om rond te komen, bij gebrek aan ander werk en omdat er geen sollicitatie of diploma vereist is...

Kwetsbare groepen doen vaker platformwerk met [minder goede arbeidsvoorwaarden](#). Het gaat om werk met zeer korte of lange werktijden, lage verloning, geen toegang tot de sociale zekerheid, schijnzelfstandigheid of geen aandacht voor veiligheids- en gezondheidsaspecten. Zij zijn vaak meer afhankelijk van het inkomen verdiend met het platformwerk.

PLATFORMEN EN ALGORITMISCH MANAGEMENT

Veel platformwerkers zijn erg afhankelijk van het algoritme en het werk dat het algoritme hen wel of niet toewijst. Dit staat ook wel bekend als **algoritmisch management**. Bij algoritmisch management worden enkele managementtaken zoals het controleren, beoordelen en aansturen van werknemers uitgevoerd door geautomatiseerde systemen. Dit kan helpen om arbeid efficiënt in te zetten, maar bijvoorbeeld ook om de kwaliteit van het werk te meten. Als je meer wil weten over algoritmisch management, dan raden we je aan de [brAlnfood](#) 'Wat is de impact van de dataficatie van de werknemer?' te lezen.

Platformen zijn **niet altijd even transparant** over hoe de algoritmes het werk aan een werknemer toewijzen. Werknemers tasten hierdoor soms in het duister over de motieven om werk wel of niet toegediend te krijgen. Er is ook **weinig tot geen inzage in de gegevens** die worden verzameld over de platformwerkers - zeker bij de koeriers is dit vaak het geval.

WETGEVEND KADER: NAAR EEN BETERE BESCHERMING VAN PLATFORMWERKERS?

De [Arbeidsdeal](#) (2022) bevat maatregelen die platformwerkers een **statuut** geven dat hen bescherming biedt. Aan de hand van acht criteria wordt bepaald of een platformwerker als werknemer of als zelfstandige kan werken. Hun sociale bescherming wordt bepaald naargelang het gegeven statuut en iedere platformwerker krijgt een verzekering bij een arbeidsongeval.

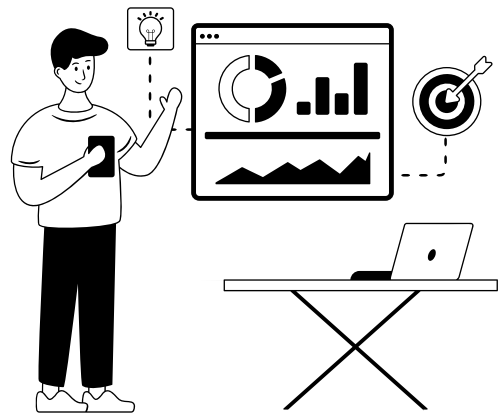
Op 8 februari 2024 bereikten de Raad van Europa en het Europees Parlement [een akkoord](#) dat wanneer er een **aanwijzing is van zeggenschap en leiding**, er sprake is van een arbeidsverhouding tussen een digitaal arbeidsplatform en een platformwerker. Als het digitaal platform dit vermoeden wil weerleggen, moet het bewijzen dat de contractuele relatie geen arbeidsverhouding is. Op die manier zouden platformwerkers gemakkelijker hun arbeidsstatus wettelijk kunnen vaststellen.

In datzelfde akkoord staat ook **welke gegevens van platformwerkers niet mogen worden verzameld** door digitale arbeidsplatformen, zoals gegevens om (mogelijke) vakbondsactiviteiten te voorspellen en persoonsgegevens over hun emotionele en psychologische toestand.

Op 14 oktober 2024 nam de Raad de nieuwe regels voor platformwerk aan en de lidstaten hebben twee jaar om de bepalingen van de richtlijn op te nemen in hun nationale wetgeving.

De [AI Act](#) (2024) heeft ook een invloed op platformwerk als werk wordt aangestuurd met behulp van algoritmen. Deze algoritmen zijn mogelijk onderdeel van een AI-systeem dat onder de AI Act wordt gezien als een hoogrisicosysteem (zie Annex III, (4) (b) van de AI Act). Voor **AI-systemen met een hoog risico** gelden strikte vereisten, bijvoorbeeld op vlak van gegevenskwaliteit, transparantie en menselijk toezicht. Platformwerkers hebben recht op een duidelijke en inhoudelijke uitleg over de geautomatiseerde individuele besluiten die op hen betrekking hebben, bijvoorbeeld over de werkverdeling of de beëindiging van de contractuele relatie (zie Artikel 86 van de AI Act). Wanneer een inbreuk is gepleegd op de bepalingen van de AI Act, dan kunnen platformwerkers klacht neerleggen bij de relevante markttoezichtsautoriteit (zie Artikel 85 van de AI Act). In België staan [deze autoriteiten](#) in voor de bescherming van de grondrechten over het gebruik van bepaalde AI-systemen met hoog risico (Artikel 77 van de AI Act).

Het is nog even afwachten of en hoe deze bepalingen en initiatieven zullen bijdragen aan een betere bescherming van platformwerkers.

MEER INFO?

Voor informatie, advies of bijstand over uw **rechten als platformwerker** op basis van de antidiscriminatiewetgeving, kan je contact opnemen met:

- [Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen](#) indien er sprake is van potentiële discriminatie op basis van gender,
- [Unia](#) voor potentiële discriminatie op basis van de overige beschermde kenmerken (raciale criteria, leeftijd, handicap, sociale afkomst, seksuele oriëntatie, ...),
- [Het Vlaams Mensenrechteninstituut](#) indien er sprake is van potentiële discriminatie op basis van handicap of er een link is met een andere regionale bevoegdheid.

De verschillende werknemersorganisaties ([ACV-United Freelancers](#), [ABVV Platform](#), [ACLVB](#)) **ondersteunen platformwerkers in Vlaanderen**. De organisatie [Fairwork Belgium](#) helpt **werknemers met een onzeker verblijf** met hun rechten als werknemer.

Ken jij nog andere organisaties in Vlaanderen die werken rond (de bescherming van) platformwerkers? Laat het ons weten via info@data-en-maatschappij.ai. We breiden graag ons netwerk uit.

Kenniscentrum Data & Maatschappij (januari 2025). Wat is de huidige stand van zaken rond platformwerk in Vlaanderen en in België? brAInfood van het Kenniscentrum Data & Maatschappij, Brussel: Kenniscentrum Data & Maatschappij.

Deze brAInfood is beschikbaar onder een [CC BY 4.0 licentie](#).

**Kenniscentrum
Data & Maatschappij**

